

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XL. Quam honori sit Luthero Caluinistis Christus Paßus & Crucifixus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

hoc Christi imaginem in diuersorio nati ex Virgine; quem & bos & asinus circumstarent; virumque sculptum ad pedes nixum puelli, junctis manibus, tali cum epigrapha: *Credo in Iesum, inter animalia, ex Virgine nasciturum.*

8. Romulus, teste S. Antonino par. 1. tit. 4. c. 6. sect. 11. 20. perfecto suo Romæ palatio, dixisse lætus fertur: *Domus hæc nostra nõ corruet, nisi Virgo pepererit.* Quod quia fieri non posse credebat, perennitatem operis ipse sibi pollicebatur. At nato nocte Seruatore, derepente corruit: cuius rudera se vidisse Pet. Damianus affirmat, epist. 4. c. 12.

Quæ, aliaque talia Marianos, inter barbaras gentes, luculentè testantur honores: quos Christiani, sed hæretici, coque istis peruersitate deteriores, adeò proterunt, despuunt, ac profanè contemnerant. Porro de Christo Passò qualia Hæretici?

IV. DE CHRISTO PASSO.

QVÆSTIO XL.

*Quàm honori sit Luthero-Caluinistis
Christus Passus & Crucifixus?*

LUTHERANI præsertim Vbiquitarii, apud Illust. Bellarm. l. 3. de Christo, c. 8. & 12. ita sentiunt, & dogmatizant. *Christus non est passus in regione Iudæorum tantum; sed Vbiq;: Non est mortuus; non sepultus: Nec enim Vel anima eius separari a corpore; (quod mors requirit) vel corpus sine anima potuit in terra consisti; (quod petit sepultura) cum Vbiq; simul fuerint.* Item: *Christi Corpus in triduo mortis. Verbo non fuit unitum hystatiid.* Hæc duo corollaria, ait Cnoglerus, Divæ Bergensis sunt; vel, ut sturmius eam vocat, Danæ Lethicæ illius mammosæ, illius latrocinaticæ; Vbiquitarii inquam Luthericæ; quæ Realis cõmunicatiõis idiomatum Divinitatis, in Humanam naturam factæ, se proficitur asserticem.

CALVINISTÆ quid? BEZA in Colloq. Mompelgat. *Christi Crucifixi imaginem ex animo facemur detestari.*

AVTOR. Prò! odij quæ tanti causa, & irarum?

Pet. Viretus ibid. in Colloq. Momp. pag. 406. ita scribit: *Quia Per vaccam magis, quam per imaginem, Crucifixus illo Christi representatur.*

AVTOR. Dicta mittam, & maledicta istis infandiora: facta his immaniora constant: nec longius huc, altiusve repetenda: cum, prò dolor, domestica suppetant ætati nostræ.

I. Subannum M. D. XCIV. iussu aucterrè permisso Heidelbergensis Regimennis, hominum audaciæ & impietate sacrilegâ, armorum globus noctuagis, per dimidiatam cis Rhenum Spirenli Episcopatus ditionem dispersus, intravnius spatium noctis, omnes per agrum, pervetusto more Christiano, pone vias publicas erectos Crucifixos, cipposque sacros, saxeos comminuit, ligneosque deiecit, dissipavit. Non paucas paucos post dieb. strages nefarias ipse dolens gomenisque conspexi. Ecce, inquam innovatam ab Palatinis tunc Iconomachia Copronymianam, ac Leoninam.

Verùm & euentû nunc accipe. Quicunque fabri seu lignarii, seu murarii, quique opifices, aut quoquo ritulo tribules, illud in facinus operam suam collocarunt; primùm ceteri locorum Cõtribules eos honestorum integræ famæ virorum tribub. exclusos, pro infamibus habuerunt: quicquid Magistratus obriteretur contrâ. Fugerunt quoque eorum consortia ciues & vicini juxta plebsque abstentioque mensis & commercis esse voluerunt.

Nec

Nec diuina eam vindicta vindicta humana ac ciuilem refutauit; quin confite-
mauit magis. Obferuatum enim me-
moratur; plerofque illos infelicē mor-
tem fortitos oppetijffe; hunc repentinā
extinctum corruiffe; illum ceruices pre-
cipitio fregiffe; duello periiffe alium; i-
ftum undis hauftum; alium alio fœdæ
necis mortifue dedecore ex humanis
diffigiffe.

II. Memorabile pariter ac horribile
eft, quod pene sub oculis noftris, in Epi-
fcopatu Spirenfis contigiffe, ex viris certis
certiffimum, atque publicā Notariatūs
autoritate confignatum, accepimus.

Anno M, DC. XXI. cū Palatinus
equitatus per Spirenfem Epifcopatum
prædabundus vagaretur; quædā Ober-
traudiana turma Caluiniftica furia ad
S. Ruperti montem excurfione facta R.
D. Decanum, loci parochum, quæfuit
vel ad pendendum litrum, aut redimen-
dam depopulationem. Quo minimè
domi reperto, penuriam tamen repe-
rerunt. Poftquam illius fe Cereris Bac-
chique veteris oppleffent; dum vertunt
viam, proximū vico Crucifixum è saxo
celebrem opere vetufto ac vifendo, di-
rutum, comminutum profanatumque
dederunt. Præclaros milites ab ftrage
tali!

Tendūt per Deidefheim, vbi cœmi-
terium præteruecti, & Crucifixum præ-
altum confpicati habent derifui: inter
ceteros quidam Ioannes Gefgen, cuius
Wachenheimenfis, exclamat: *Videte,*
quemadmodum pendet: at iftibi nudus ille fca-
rificatorius feruus, feu balneator! Et Te-
tractabimus, ficut modo focum tuum ad Ru-
perti. Expecta paulisper ad quindenam cer-

tus adero tibi. Vix dum ore blafphemo
vox miffa exciderat. cū ecce infolentior
equus fubfultans galerum capiti felforis
excudit. Ille dexteram verfus dum feſe
inflectit, recepturus ex humo pileum,
caballus idem in latus quadrupedali fal-
tu vehementi caput heri aduerfū in mu-
rum domus Georgij Wagneri tam vali-
dè illidit, vt muro cerebrum cum parte
capillitij cruore tabidi in hærefceret. Ne-
que, quod mirabile, ablui, diu abradie
valebat.

Commilitones cohortis captū men-
te, intellectu fenſuque omni deſtitutum,
ſolam animam ægrè trahentem, equo
tranſuerſum imponunt, domumque re-
uectum vxori liberifque reddunt ſemia-
nimem: Vbi quaternas intra horas, nul-
lo ſigno viſūs, auditūs, rationis, nōmif-
ue Chriftiani dato, animam infelicem
exhalauit.

III. Anno exeunte M. DC. XX.
quando Fridericus in Boëmiæ regno ty-
rannidem inuaſit, ſimul in Principe Ec-
cleſia Prægæ, cum Caluinifmi flabello
ſuo Scultero, iconomachiam ſacrilegè
exercuit. Hic quanta cum impietate
præcipuum ſpectatiſſimumque templi
Crucifixum deturbari, trahi, temerari,
conſecelerarique curarit; per urbem, or-
bemque juxtā Chriftianum increbuit v-
niuerſum. Illam in ponte propositam
Chrifti in cruce pendens imaginem
euertiffet armatum fariis ſatellitium;
nī ciuū armati or manus ſeſe obieciſſet.
Neque niſi annauit impunè cælus. Nam
anni inſecuti eodem die annuo, juſto
Dei vindicis iudicio, memorabilis ac mi-
rabilis apud Prægam data Cæſari Victo-
ria ſacrilegium vindicauit, regnoque ty-
rannum exiit, ac profugauit. Qui-

Quibus est paucis ac neophitis liquet, facta dictis Calvinistarum respondere; & eos utraque iuratos Crucis & Christi crucifixi inimicos testari.

I V. Atque ista sui ipsos docuere Magistri vel Heidelbergenses; ceteros taceo. Si enim quaras: *An imago Christi sit toleranda?*

DAVID PAREVS, anima Heidelbergi Caluinismi, Comment. in Rom. 1. respondet: *Mutant gloriam Dei, & idololatra sunt. Non noli Gentiles, qui vel homines, boves, &c. fortunam, vel harum rerum imagines pro Deo colunt: Sed etiam inter Christianos, Omnes Illi, qui imaginem Christi Crucifixi in templis ad Representandum Christum, & ad docendum rudiores de Christo, tuentur. Blasphemius Beza in Colloq. Mompelg. Fateor, Me ex animo Crucifixi imaginem detestari. Vide in mea Genealog. par. 1. quaest. 24. argumenta talium.*

AUTOR. I. Toleranda est Imago Christi, quatenus Christum representat.

I. Quia, Exod. 25. *Dixit Domino ad Moysen, prius: Non facies tibi sculptile: Et deinde tamen etiam, Facies duos Cherubin aureos, & productiles, ex utraque parte Oraculi. Cherub unus sit in latere uno, et aliter in altero; Hi stabant in Tabernaculo, super Arcam foederis; & passis Arcam tegebant alis. Num par, deteriorem huius conditionem Christi, quam Angelorum centeri?*

2. Num. 21. *Fac serpentem aereum, & pone eum pro signo; qui percussus aspexerit eum, viuet. Num par, esse Christianos Rei figurata iniquiores, quam Figurata fuerunt obseruantiores Iudaei? Atque hoc hi nil obstante primo Decalogi; Nos vero etiam tantum non penè iubete Christo, Ioan. 3. SICUT Moyses exal-*

tauit Serpentem in deserto: ITA exaltari. portet Filium hominis; primum in Persona ad Redemtionem semel: deinde in Imagine ad Commemorationem.

4. Iuste autem Rex Ezechias, 4. Reg. 18. *Serpentem confregit eundem; sicut aureum vitulum Moyses zelo pari: Quia cessante fine serpentis erecti bono; versoque; deinde in malum idololatriae; debuit ille aboleri. At quo fine Christus semel crucifixus stetit; eodem nobis representando, rectè ubique; statuitur Imago Crucifixi. Cui statuae dicimus: Hanc ego non statuum; sed QUEM designat, A DORO. Idque sanctè, sic docetur.*

II. Imago Christi Honoranda est. Statuae namque Cherubinæ, ut pars praecipua Oraculi, rectè honorabatur à Iudaeis cum Arca. Nam 1. Ponebantur in Sancto Sanctorum, loco honoratissimo, Hebr. 9. 2. Dauid, 2. Reg. 6. arcam mirificè honorauit: Oza tactum eius improuisum morte luente, 3. Reg. 6. 3. Philisthaei, 1. Reg. 6. captiuam detinentes, morbo flagellabantur. Bethsaminæ aspectum audaciorem morte expendebant.

Quocirca, Psal. 98. *Exaltate Dominum Deum nostrum, & adorare scabellum pedum eius; quoniam sanctum est, id est, ad litteram, Cherubinos, super quorum alas, seu solium Majestatis suae, Deus sedes responsa dabat Pontifici, cum consulenti: At solium Christi Crux fuit, & est. Nos igitur gloriari oportet in Cruce D. N. Iesu Christi.*

III. Causa venerationis est. 1. Quia Imago Christi est: Rectè S. Ambr. serm. 10. in Psal. 118. *Qui imaginem coronat Imperatoris, utique illum honorat, cuius imaginem*

gnam coronavit; Et qui statim contempsit Imperatoris, Imperatori visque videtur se esse iniuriam. Quanto magis Christos? Quia Beneficia Christi nobis representat; excitatque nos ad debitam gratitudinem. Quae eadem ex causa colimus S. Biblia, festa Paschatis, Penteco, Natiuitatis &c. Plura infra *quest. 82. & sup. quest. 34.* An persona Christi sit adoranda?

QUESTIO XLI.

An Christus verè sit Corpore passus:
& verane sit historia Passionis?

LUTHERANI quidem veram negare coguntur, ex quo, quod comminiscuntur, Christum non verè Hominem verum natum fuisse: De quo vide supra *q. 25.*
1. **LUTHERVS** enim ibidem ita: Oportet dicere, Hac Caro, hic Sanguis Christi condidit caelum & terram. Quippe Christi Humanitas Caro non est, sed nudus & maris spiritus. Quia quod ex spiritu Natum est, spiritus est.

2. **BRENTIO** ibidem: Ex Maria Christus non nisi accidentalem formam sumit &c.

AUTOR. **L**A iste est Euthychianismus.

CALVINISTÆ pariter ex suismet ipsorum placitis, supra *quest. 35.* constringuntur ab negare verè & proprie factam esse Dominicam Incarnationem.

AUTOR. **E**T verò istud ab eis asserti planè necessarium accidit. Nam quemadmodum ab illis fingitur Christus Homo factus; sic & talis quoque passus fuit: Ideoque rursus, sicut iisdem intelligitur Euangelium Incarnationis; sic & illud passionis quoque accipi necesse est.

Atqui vox vnà omnium Calvinistarum est in suo Codice, dicto **ORTHO-DOXVS CONSENSVS**, pag. 118. & 123. *Christus VERE Incarnatus Nunquam est; sed TROPICE tantum & Figuratè. Necessariò in illo Ioannis, 1. Verbum Caro*

factum est; ad Tropum est confugiendum.

Ex hisce quidem **FAMILIANI** Angliæ necessariò inferunt, & euidenter euincunt istud: *Nuga videntur, qua de Christo passo & crucifixo in Euangelicis historiis narrantur. Item: Historia videntur ab hominibus inuenta & fabula.* De Adamitis istis, seu Familianis, siue de Domino amoris; (verè Nicolaitis ac Gnosticis) nos supra *quest. 31.* Innocentiam isti arrogabant sibi primogeniam, vitamque protoplastis similem Adæ ac Euae affectabant te ducere, domi nudos inuicem conuertendo, veneremque miscendo promiscuam.

Istorum in Anglia primarii sunt articuli tres. 1. *Christum non esse Saluatorem mundi; Sed merum hominem.*

AUTOR. **A**T idem docent Gentilistæ, apud Greg. de Valent. *Tom. 1. dist. 2. quest.* Et Lutherocaluinistæ supra *quest. 31.*

2. *Dogma. Hominem peccatorem, à Deo alienatum, eius gratia restitui, solà ipsius misericordià, Absque Mediò Passionis Christi.*

3. *De Passionibus, quæ in Euangelio narrantur, esse fabulas & nugas. &c.* Lege Stoum in Elizabetha.

AUTOR. **A**T 1. Præfatio libri contra **FAMILIAM AMORIS** acerbè conueritur multos Anglicanos Ministros, iam rejectos imbibisse articulos. Quin ipsam Regiæ aulam hac infectam tabe languere.

2. Neque Anglicanos solum; sed consule Theod. Beza *lib. de hereticis à ciuili Magistratu puniendis*; ac reperies, cum Familianis ferè consentire & consciscere **CALVINISTAS ACADEMICOS**; quorum facilè princeps est Castallio.

LIBERTINI quoque ab iisdem proximè absunt; certe parum dissentiunt. Nam, te-

1. &c.